

ZBORNICA VARNOSTI
IN ZDRAVJA PRI DELU

ZVZD

Zavod za zdravstveno
zavarovanje Slovenije
Nikoličeva cesta 24
1507 Ljubljana
www.zvzd.si

NAVODILO ZA VARNO DELO

Šifra dokumenta / izdaja:

NVD – ZbVZD – T 003 / 01

Stran: 1/6

www.zbornica-vzd.si

KONZOLNO DVIGALO

1. NAVODILA IN VARNOSTNI UKREPI PRED ZAČETKOM DELA

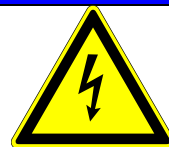
- **Seznani se z navodili za varno uporabo in jih dosledno upoštevaj.**
- Preglej in uredi **okolico delovnega mesta.**
- Uporabljaljaj samo **brezhibno delovno opremo.**
- Preveri **delovanje varnostnih naprav.**
- **NE PRIČNI Z DELOM**, če:
  - ❖ nisi ustrezno **usposobljen** (ustrezno zdravniško spričevalo, teoretično in praktično usposobljen, seznanjen z navodili za varno delo, ipd.),
  - ❖ si v neustreznem **psihofizičnem stanju** (pod vplivom psihoaktivnih substanc – alkohol, droge, psihoaktivna zdravila, ipd.), bolan, utrujen.
- V primeru ugotovljenih **pomanjkljivosti** in nepravilnosti **takoj obvesti pristojnega.**

2. OPOZORILA in NEVARNOSTI

- Padeč bremena, ki je bilo slabo ali nepravilno privezano.
- Padeč bremena zaradi uporabe neustreznih privezovalnih sredstev
- Zruški nepravilno deponiranega blaga.
- Poškodbe rok zaradi neuporabe delovnih rokavic.
- Padeč delavca, ki snema breme, zaradi neustrezno izdelane varnostne ograje na tem mestu.
- Možnost ostalih poškodb zaradi neupoštevanja navodil za varno delo.

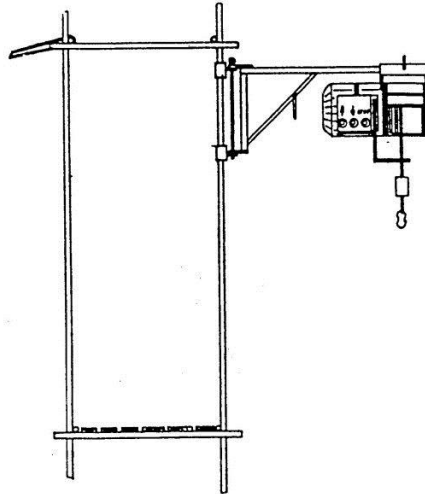
3. VARNOSTNI UKREPI IN PRAVILA VARNEGA TER ZDRAVEGA DELA

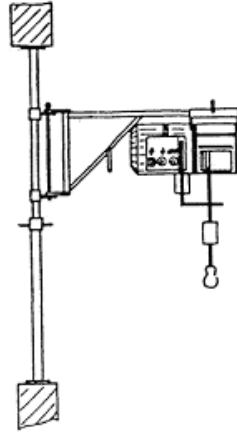
- Delovno opremo uporabljaljaj **namensko in v skladu z navodili za varno delo proizvajalca delovne opreme.**
- Z delovno opremo upravljaj tako, da **s svojim delom ne ogrožaš svoje varnosti in zdravja ali varnosti in zdravja drugih oseb.**
- **Prepovedano je poseganje v nevarno območje!**
- **Prepovedano je odstranjevanje varnostnih naprav in varoval ali povzročiti, da te ne delujejo.**
- Sestavni deli in delovanje konzolnega dvigala:
  - ❖ Dvigalo je sestavljeno iz zavornega elektromotorja in reduktorja z bobnom na jekleno vrv.
  - ❖ Moč motorja se preko dveh parov zobčnikov prenaša na boben na katerem je navita jeklena vrv.
  - ❖ Elektromotor se vključuje s kontaktnimi tipkami in deluje dokler je tipka pritisnjena.
  - ❖ Za omejitev maksimalne višine dviga je na dvigalu vgrajeno končno stikalo, katerega aktivira utež pritrjena na jekleni vrvi. S tem se blokira tipka za dvig.
  - ❖ S pritiskom tipk za spuščanje spustimo breme in tako deaktiviramo končno stikalo.
- Montaža dvigala:
  - ❖ dvigalo ima na svojem zgornjem delu privarjeno cev s pomočjo katere pritrdimo dvigalo na načine kot prikazujejo skice,
  - ❖ pri montaži dvigala je potrebno paziti, da ne bo priključni vodnik pri obračanju dvigala obremenjen na meter,
  - ❖ ob vsakem premeščanju dvigala se mora vodnik obvezno izključiti,

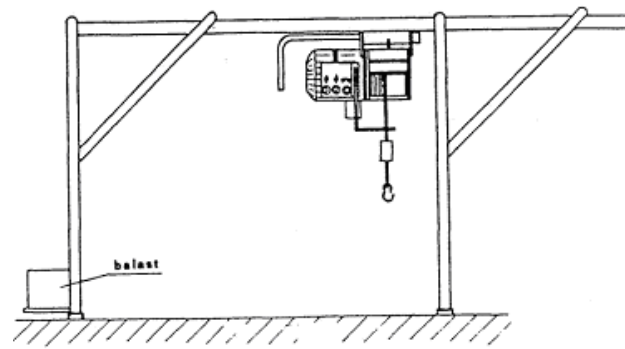
- ❖ po vsakem premeščanju dvigala je potrebno preveriti zaščito pred napetostjo dotika,
- ❖ na mestu vgraditve dvigala na oder je potrebno oder ustrezno sidrati v objekt,
- ❖ na vsaki etaži oziroma mestu vnosa materiala v objekt (delovno mesto upravljalca in delovno mesto, kjer delavec sprejema naložen material) je potrebno montirati ustrezno varnostno letev na višini 110 cm za potrebe opore oziroma zavarovanja delavca pred padcem v globino ob vnosu oziroma potegu materiala k sebi,
- ❖ mesto pod dvigalom mora biti zavarovano z ustrezno nosilno nadstrešnico,
- ❖ dvigalo mora biti montirano vodoravno,
- ❖ pri daljinskem upravljanju dvigala je potrebno premično konzolo fiksirati.

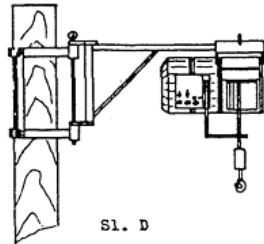
1. PREMIČNA KONZOLA SE Z USTREZNIMI SPOJKAMI PRIČVRSTI NA CEV FASADNEGA ODRA, NA KONZOLO SE NATO MONTIRA DVIGALO

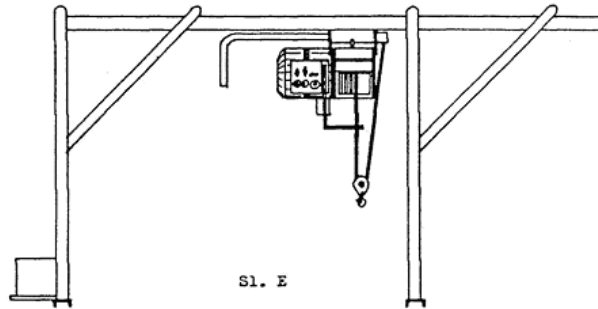
2. PREMIČNA KONZOLA SE PRIČVRSTI NA GRADBENO STOJKO, KATERA SE POSTAVI V ODPRTINO OKNA ALI PODOBNO. NA KONZOLO SE NATO MONTIRA DVIGALO

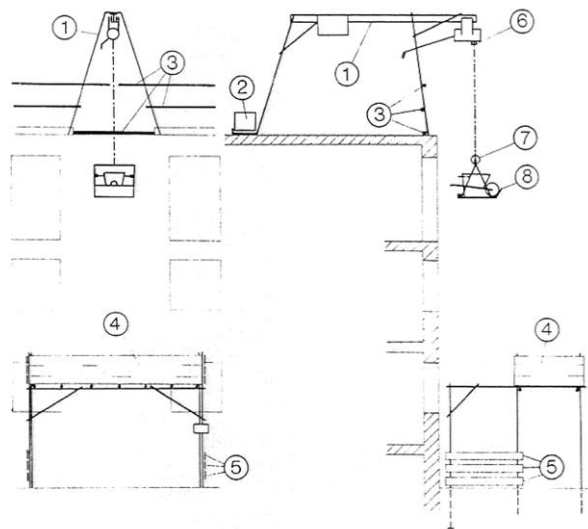
3. DVIGALO SE MONTIRA NA PREMIČNO OGRODJE Z VODILOM

S1. D

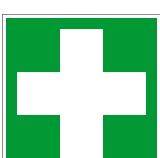

4. PREMIČNA KONZOLA, PRIČVRŠČENA NA SPOJNICI
LESENEGA STEBRA

S1. E

5. MONTAŽA DVIGALA Z UPORABO KOLUTA ZA
NOSILNOST 400 kg

- Priklon konzolnega dvigala na električno omrežje:
- ❖ treba je izvesti priklon z vodnikom, ki je v omarici fiksno priključen,
  - ❖ odgovarjajoči vtičač montira uporabnik dvigala; na mestih kjer bi lahko prišlo do mehanskih poškodb vodnika, se vodnik zaščiti s cevjo ali leseno oblogo,
  - ❖ priključevanje dvigala na električno omrežje sme vršiti le kvalificirana pooblaščen oseba,
  - ❖ pred začetkom obratovanja je potrebno preveriti pravilno vrtenje motorja (pritisnemo stikalo »dvig«, in če se vrv navija na boben, je vrtenje pravilno, v nasprotnem primeru mora pooblaščen strokovna oseba zamenjati faze na vtiču),
  - ❖ pred vsakim začetkom obratovanja mora upravljalca preveriti delovanje končnega stikala.

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Upravljalca dvigala:<ul style="list-style-type: none"> ❖ vsakodnevno pred delom pregleda dvigalo, ❖ je odgovoren za neposredno varnost pri delu s konzolnim dvigalom, ❖ preverja zategnjenost matic in vijakov, ❖ kontrolira nameščenost balastov in pritrditve s konzolnim dvigalom, ❖ kontrolira delovanje končnega stikala, ❖ kontrolira stična mesta nosilne konstrukcije ter sama konstrukcija konzolnega dvigala, ❖ kontrolira in zagotovi brezhibnost vseh vrvi, ❖ kontrolira vse pogonske mehanizme s pregledom elektromotorja, ❖ pred delom opravi preizkus električnih naprav, mejnih stikal, elektromagnetnih zavor, ❖ kontrolira zavarovanje nevarnega območja dvigala (nadstrešek, ograja, podesti), ❖ stalno upošteva nosilnost dvigala, ❖ na morebitne spremembe in napake opozori delovodjo in poskrbi za odpravo pomanjkljivosti. ➤ Obremenitev in delo z dvigalom:<ul style="list-style-type: none"> ❖ dvigalo se sme obremeniti samo do predpisane nosilnosti, ❖ preden se predmet dviguje, se mora upravljalca prepričati in ugotoviti težo predmeta, ki ga bo dvignil, ❖ če je dvigalo montirano na fasadnem odru, se s statičnim izračunom ugotovi dovoljena obremenitev odra, ❖ pred vsakim obratovanjem je potrebno kontrolirati nivo olja v reduktorju, ❖ obračanje dvigala k sebi s pomočjo priključne omarice je prepovedano, ❖ obratovanje s poškodovano vrvjo je prepovedano, ❖ prepovedano je obratovanje z vrvjo, ki nima brezhibnega kavlja z zaponko, ali če ni pravilno montiran na vrv, ❖ uporaba daljinskega upravljanja pri premičnem ogrodju z vodilom ni dovoljeno, ❖ prepovedana je uporaba konzolnega dvigala, če končno stikalo ne deluje, ❖ pred popravilom, vzdrževanjem in prestavitvijo dvigala je potrebno izključiti električni tok, ❖ vzdrževalci morajo pri delu vzdrževanja ali popravila konzolnega dvigala na delovišču uporabljati varnostni pas, ❖ mazanje ni potrebno razen ročice končnega stikala (vzdrževanje izvaja pooblaščenec servisne službe), ❖ po končanem delu je potrebno dvigalo zaščititi pred vremenskimi vplivi. ➤ Jeklena vrv:<ul style="list-style-type: none"> ❖ pri spuščanju bremena morajo na bobnu ostati vsaj tri navitja vrvi, ❖ kavelj z zaponko je na vrvi pritrjen s tremi sponkami, ❖ upravljalca dvigala je dolžan dnevno pregledati jekleno vrv, ❖ če upravljalca opazi poškodbe na vrvi, je dolžan prekiniti delo, ❖ jeklena vrv je neuporabna, ko je prekinjenih več kot 10% žic.	
--	---	--

4. OSEBNA VAROVALNA OPREMA		
 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Osebna varovalna oprema mora biti skladna z veljavnimi standardi. ➤ Delavec mora pri svojem delu dosledno in namensko uporabljati osebno varovalno opremo v skladu z navodili proizvajalca, jo redno čistiti in vzdrževati ter skrbeti za njeno brezhibnost. ➤ Uporabnik delovne opreme mora uporabljati naslednjo osebno varovalno opremo: <ul style="list-style-type: none"> ❖ delovna obleka, ❖ zaščitna čelada (SIST EN 397), ❖ zaščitne rokavice (SIST EN 388), ❖ zaščitna obutev s kapico (SIST EN 20345). 	
5. UKREPI IN NAVODILA OB MOTNJAH		
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ V kolikor pred začetkom dela ali med delom ugotoviš na stroju, orodju ali pripravah kakršnekoli poškodbe, pomanjkljivosti, ki ogrožajo nadaljnjo varno delo, delovno opremo <u>takoj izključi in o tem obvesti pristojnega</u>. ➤ Stroj opremi z napisom »POZOR! NE VKLAPLJAJ, STROJ V OKVARI!« 	
6. PRVA POMOČ IN REŠEVANJE		
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pri nepravilnostih v delovanju aktiviraj izklop v sili, izključi glavno stikalo in obvesti nadrejenega. ➤ V primeru nezgod z delovno opremo izključi pogon delovne opreme, poškodovano osebo reši iz nevarnega območja. ➤ O dogodku obvesti reševalce – PRIJAVA NEZGOD 112. ➤ Poškodovancu nudi prvo pomoč do prihoda reševalcev oz. ga pospremi v ambulanto prve pomoči. 	
7. POSLEDICE KRŠITEV NAVODIL VARNEGA DELA		
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zdravstvene posledice: poškodba pri delu, zdravstvene okvare, smrt. ➤ Delovno pravne posledice: opozorilo, opomin, prenehanje dela. 	